

Románek s Jánošíkem se nekonal

Na této fotografii z filmu **Jarka a Věrka** si Jarmilu Beránkovou lidé často pletou s Evou Gérovou.

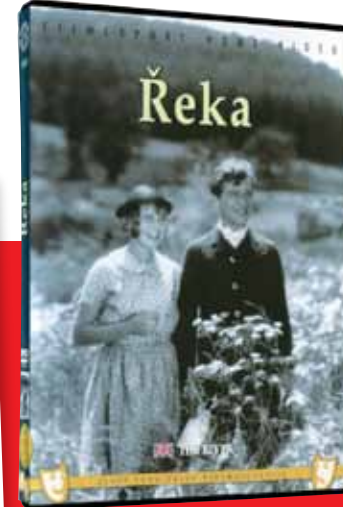
Snímek *Život vojenský, život veselý* natočila už v roce 1934.

Ve film *Poslední Podskalák* se objela spolu s Antonií Nedošínskou.

Dnes už téměř zapomenutá herečka měla našlápnuto k velké kariéře, ale nakonec bylo všechno jinak.

Jarmila byla uzavřená a žila vlastně jen pro své dva syny, její manželství totiž příliš nefungovalo,“ vyprávěla mi svého času o trpkém osudu herečky Jarmily Beránkové (1919–2002) její snacha Marta Vrabcová. „Odešla ve věku 82 let tak nenápadně, jak po celá svá poslední léta žila. Neměla skoro žádné kamarádky, nejráději pobývala doma, četla detektivky a luštila křížovky. Byla vděčným televizním divákem, ovšem zásadně se nedívala na filmy pro pamětníky. Její umělecká dráha, kterou nastoupila ve svých čtrnácti letech hlavní rolí Pepičky v proslulém filmu *Řeka*, se ubírala jiným směrem, než o jakém kdysi snila. Začátkem roku 1941 přišly do kin dva filmy – *Peřeje* a *Rukavička* –, v nich už si ale za-

▲ Lyrický film režiséra Rovenského, *Řeka* patří k neprávem opomíjeným skvostům naší kinematografie.

Půvabná jarmilka byla prototypem dívčí krásy.

Jarmila Beránková

hrála jen malé role. Po nich se s filmem rozloučila na dlouhých třináct let. V roce 1942 se jí totiž narodil první syn Jiří, z něhož se později stal pomocný režisér, a v roce 1945 syn Petr. Bohužel oba syny přežila.“

Když se v říjnu roku 1933 objevil v kinech nový český film režiséra Josefa Rovenského *Řeka*, příliš velký divácký úspěch nezaznamenal. Zato o rok později, po uvedení na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, ho čekala triumfální cesta po celé Evropě.

Jarmila, dívka z malé vesničky Kojetice u Prahy, je úspěchem okouzlena. V novinách celého světa se píše se o jejím přirozeném hereckém talentu, o půvabu slovanského typu, který v českém filmu představuje. Poté, co jí byla nabídnuta druhá role (v komedii *Život vojenský, život veselý*), odchází z gymnázia. S filmem *Řeka* cestuje po světě. V roce 1934 ji v Berlíně vítá dokonce Adolf Hitler, seznamuje ji se svým pobočníkem Rudolfem Hessem a obdarovává ji dvěma lvíčky. Když pak na sklonku života vzpomínala na své mládí, posteskla si: „První tango v životě jsem tančila s Hessem! Copak se tím můžu chlubit?!“

Když pobývala v Berlíně, vrátilo prý ctižádostivé matce Lídy Baarové hlavou, jak je možné, že se všechno točí kolem mladé hol-

ky, která má za sebou teprve jednu filmovou roli. A tak se záhy do apartmá k Jarmile nastěhovala druhá, tehdy ještě začínající česká filmová herečka Lída, jež absolvovala všechny společenské akce a recepce spolu s tvůrci filmu *Řeka*. V Berlíně po odjezdu Jarmily zůstala, pokračovala v navazování známostí a zamilovala se do slavného Gustava Fröhlicha... Tou dobou už Jarmila chodila doma se dvěma lvíčky na vodítku a zanedlouho je předala do pražské zoologické zahrady.

Do roku 1940 hrála Jarmila ve dvou desítkách filmů. Úspěch slavila v hlavní roli filmové operetky *Lojzicka*, mnohem větší cenu pro ni ovšem měla role Haničky v *Jiráskově Lucerně*, kterou nav-

točil režisér Karel Lamač. její osobní život, ale nebyl šťastný. Kdo ví, jakým směrem by se ubíral, kdyby láska, která vzplála na podzim 1938 mezi ní a slovenským hercem Paľem Bielikem, měla delšího trvání. Přiznám se, že víc než důvod, proč posleze uhasla, mě zajímalo, jak se ti dva k sobě vlastně dostali. Odpověď jsem našel až v seznamu nedokončených filmů, mezi nimiž byl i ten, do něhož režisér obsadil Beránkovou s Bielikem. Jmenoval se *Hrdinové hranic* a jako jediný reagoval na politické události podzimu 1938. V pozůstalosti Jarmily Beránkové jsem viděl pohlednice, které legendární filmový *Jánošík* a budoucí slavný slovenský scenárista a režisér své lámce posílal, včetně dlouhé zamilované básně. Jarmila byla pro Bielika »Škvílatko«. Nevěděl jsem, co to slovo znamená, a tak jsem se ze-

ptal Milana Lasicí, kterému jsem poslal i kopii Bielikovy polonahé ateliérové fotografie. Odpověď mi přišla obratem: „Škvílatko je nářečovo vtáčatko (ptáče). Tá česká herečka musela být z toho úplně hotová...“

Jarmilu Beránkovou ovšem čekala další zklamání. V dobových člancích se píše, že například hraje ve filmech *Pařížanka*, *Bezectní*, *Viktorka*, *Bludný kruh*... Některé filmy při zběžném pátrání nelze podle názvu dohledat, jiné se sice točit začaly, ale nikdy nebyly dokončeny. Na konci třicátých let mladá herečka v článku *Dívky*, nechtějte filmovat! pro deník *Telegraf* otevřeně varovala všechny adeptky filmového herectví: „... *Řeka* byla dokončena, film měl premiéru, velký úspěch a nyní nastala doba oslav. Jezdila jsem z premiéry na premiéru, všude samá vítání – nu, které dívky by to nepopletlo hlavu? Pod dojmem události rozhodla jsem se opustit školu a věnovat se nadále filmu. Toto mé rozhodnutí vyplynulo i z okolnosti, že jsem měla podepsaný ještě další film, *Život vojenský*. Na dlouhou dobu byl však poslední, ve kterém jsem hrála, ačkoliv mi bylo slíbeno vystupování v několika dalších filmech. Teprve po dvou letech dostala jsem malou roli, příjem byl však tak nepatrný, že jen podpora rodičů mně dovolila, abych opět čekala. Pak přišel film *Lojzicka* a po několikaměsíční přestávce film *Jarka a Věra*. A zase téměř roční přestávka. Až loni jsem jakžtakž zakotvila pevněji... Pochybují však, že by všechny dívky, které touží po fil-

mové slávě, vydržely tak dlouho čekat, a proto je chci tímto znovu varovat před zklamáním. Iluze zůstávají většinou iluzemi!“

V padesátých letech se Jarmila Beránková vrátila k divadlu (v letech 1939–1943 byla členkou Divadla Vlasty Buriana), začala vystupovat např. v pražské Alhambře jako partnerka svého někdejšího spolužáka Jaroslava Štercla. Na filmové plátno se vrátila jen sporadicky, v malých epizodách. Její role byly uvedeny jako rekreativní (Anděl na horách), sousedka (Co řekne žena), servírka (Slečna od vody). Největší uplatnění našla nakonec v dabingu.

Půvabnou Jarmilu Beránkovou miloval urostlý Paľo Bielik, zpěvák Tino Muff jí v roce 1942 napsal: „Jarem Tvé jméno začíná a milá končí – můžu napsat něco krásnějšího, Jarmilo?“ Režisér Lamač jí psal z Paříže, vzpomínal na ni Hugo Haas... „Přišlo to všechno samo,“ svěčila se v roce 1997 ve svém patrně posledním větším novinovém rozhovoru Jiřímu Šantorovi. „Své herecké dráhy jsem nikdy nelitovala. S osobním životem to bylo už něco jiného, ale co s tím dnes nadělám.“

Hrála do vysokého věku, ale už menší role

Ondřej Suchý